

Mojžíšova přímluvná modlitba

Hošťálková 21. 5. 2017

Písně: 408, 158, 420, 382, 582

Čtení z Písma: 2.Mojž. 32, 1 - 14; ev.Lukáše 21, 29 - 36

Text kázání: 2.Mojžíšova 32, 11 - 14

Milí bratři a sestry,

dnešní neděle se nazývá „Rogate“, to je: „Modlete se!“ A tak dnešní písně, čtení biblických textů i text ke kázání odkazují k modlitbě, tomu živému rozhovoru mezi člověkem a Bohem.

Máme před sebou příběh z jednoho velkého a napínavého starozákonního vyprávění. Všechny osoby a účastníci tohoto příběhu patří k lidu Izraelskému, také bratři Mojžíš s Áronem. A v příběhu vystupuje také ten nejdůležitější, totiž Bůh. Je tu tedy lid Izraelský - vyvedený z Egypta, po celá desetiletí na cestě pouští, nakonec vstupuje do nové země, nového domova. Mojžíš a Áron - Bohem pověřeni vedením lidu tím i odpovědností být prostředníky, mezi Bohem a lidem. A Bůh - ten stojí za celým tímto příběhem, uvádí jej do pohybu, je silou putujícího lidu a reaguje na všechno, co jeho lid, potkává a co potřebuje.

Tento příběh se odehrává na pozadí závažného incidentu, jedná se o známou záležitost se „zlatým teletem“. Mojžíš se nachází na hoře Sinaj, tam mu Bůh předá dvě desky s deseti přikázáními. Mojžíš je Bohu velmi blízko. Lid táboří na úpatí hory. Jejich vůdce se už dlouho nevrací, mají dlouhou chvíli a jsou tu i pochybnosti: **„Vždyť nevíme, co se stalo s Mojžíšem, s tím člověkem, který nás vyvedl z egyptské země“**. Dostavuje se nedůvěra nejen vůči Mojžíšovi, ale především vůči Bohu, dostávají se od Něj velmi daleko.

Zorganizují se, a s pomocí Árona, který nijak neprotestuje - vypadá to, jakoby i Áron na tento okamžik čekal - zakládají nové náboženství. Vysbírají mezi sebou zlaté šperky, Áron mezitím připraví formu, a ze sebraného zlata si odlíjí sochu telete. Ihned ji prohlásí za svého nového boha: **„To je tvůj bůh Izraeli, který tě vyvedl z egyptské země“**. Tohoto boha si mohou ze všech stran prohlížet a dotýkat se jej svými rukama. Pak kolem tohoto telete tančí, přináší mu oběti a jsou šťastni. Tento bůh, kterého si sami vyrobili, jim je velmi blízko.

Mojžíš na hoře Sinaj se o tom dozví, a na tomto místě náš příběh začíná. Je to vlastně zpráva o rozhovoru mezi Mojžíšem a Bohem v záležitosti nevěrného lidu. A tento rozhovor mezi Bohem a člověkem je zde nazván **modlitbou**. Nejedná se zde jistěže o nějakou pevně formulovanou modlitbu, ale zápasící, úpěnlivou prosbu. Ten první, o kom zde slyšíme je:

Rozhněvaný, horlivý, žárlivý Bůh.

S takovým Bohem se raději nikdy nesetkat. A Bůh se také už nechce setkat s tímto lidem. **„Tvůj lid, který jsi vyvedl z egyptské země“**, tak začíná svou řeč s Mojžíšem. Žádné slovo o lidu Božím. Žádná zmínka o tom, že to byl Bůh, který je vyvedl. - Rozhněvaný Bůh, který se zapomíná a distancuje. Bůh, který je zcela nahoře, na výsostech, a lid, ten je zcela dole, na dně. Patrně bychom reagovali

stejným způsobem, kdyby nás potkala taková nevěra a zrada. Rozhněvaný Bůh jako řvoucí, strach nahánějící lev. A pak je zde:

Tvrdohlavý, vzpurný lid.

Ze strany lidu nezazní jediné slovo, mluví Bůh. Tento lid jednal hanebně, je to lid vzpurný „**brzy uhnuli z cesty, kterou jsem jim přikázal**“. Bůh proti nim vzplanul hněvem, zničí je! Nemají právo k tomu nic říci, k takové nevěře se také nic říct nedá. Boží rozsudek je jasný - tento lid opouští, skoncuje s ním. Je to jako s manželským rozvodem. V době, kdy se partneři měli rádi rozhodli se pro společnou cestu, ale v době zrady a hněvu se pouští každý sám svou cestou. Je k tomu prostě důvod a rozsudek je oprávněný. Ale je tady ještě:

Úpěnlivě prosící Mojžíš.

To jediné, co by měl udělat je sklonit se před Božím orkelem. Snad by měl všechno zahodit a utéct, vždyť ve svém pověření naprosto selhal - je tu přece na jedné straně Boží nárok a na straně druhé tak obrovská nevěra jeho lidu.

Místo toho ale Mojžíš vstoupí se svým Bohem do houževnatého jednání. Snažně prosí a zároveň argumentuje a vyjednává, jestli ještě Boží hněv nedopadl a je-li tu ještě nějaká možnost, že by mohlo dojít ke zvratu v Božím rozhodnutí, pak to nechce v žádném případě vzdát. V této chvíli smíme být svědky umění i důležitosti zápasících přímluv. Lid mlčí, ale Mojžíš, který je za Boží lid odpovědný zápasí, dokonce i v tak beznadějně situaci. Co ale člověk může říci Bohu, který se tak rozhněval a má k tomu všechny důvody?

Mojžíš mluví o minulých časech a prožitých zkušenostech. „**Ty jsi, Bože, vyvedl tento lid velikou silou a pevnou rukou. Zapomněl jsi snad na to? Je to tvůj lid, ne lid Mojžíšův. Co se událo v minulosti, to tě přece s tímto lidem spojuje. Na to všechno se přece nedá jen tak zapomenout. Všechny ty veliké činy! Ty se přece staly a byly míněny vážně a zavazují. A co na to řeknou jiné národy, například egyptští? Proč mají Egyptané říkat: vyvedl je se zlým úmyslem, aby je v horách povraždil a nadobro je smetl z povrchu země. Mají nakonec dostat za pravdu? Mají se nakonec mnozí kolem z toho radovat a říkat: Bůh si vzal tento lid na starost a podívejte se jak to s tímto experimentem špatně dopadlo!**“

Mojžíš se pokouší, co mu síly stačí, pohnout Božím srdcem. Po právu a zaslouženě se dá očekávat pouze Boží hněv. Ale neměla by být v nějakém koutku Božího srdce ještě stále láska, ochota k odpuštění, a usmíření? Živý Bůh je přece Bohem s živým srdcem! Není to také mezi lidmi tak krásné, když všelijak spravedlivý hněv končí, když dojde ke změně smýšlení a vzájemnému odpuštění a smíření? Vždyť to jediné je také naše šance, když ti, kteří doposud trvali na svém sporu poví: Pojdme se spolu znovu zkusit snášet, žít vedle sebe v pokoji. Tam, kde si ve svém sporu myslíme, že pravda je na naší straně, je také vždycky něco špatného, naopak odpuštění, smíření je vždy východiskem z trápení, východiskem k dobrému pro všechny.

A Mojžíš od Boha očekává lítost a obrat. Z naší strany víme, že právě toto Bůh očekává od nás. Avšak zde se děje něco neslýchaného: Mojžíš spoléhá na Boha, očekává jeho obrat, věří, že Bůh ve své velikosti, majestátu a všemohoucnosti, je i nadále schopen - i ve svém rozhněvání - obrátit se ke svému lidu a upustit od vynesení soudu. Kdyby se toto nestalo byl by lid ztracen a Mojžíš i se svou odpovědností ztroskotancem. V této souvislosti také později Ježíš vloží do modlitby, kterou učí své učedníky a která je tu také pro nás, prosbu: „**Odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům**“.

Mojžíš ve své modlitbě uvádí také jména jako Abraham, Izák a Izrael (Jákos). Tito muži už jsou dávno mrtví, ale mohou být připomenuti, a navíc: je tu povolání, které bylo dohodnuto a uzavřeno mezi nimi a Bohem - to zavazuje. Dobré vztahy jsou přece hodnotné, nejde je jen tak odřít. „*Víš ještě, pamatuješ na to, čím ses těmto svým starým služebníkům přísahou zavázal?*“ Takto mluví Mojžíš s Bohem a takto Bůh sám nechá se sebou mluvit. A proto je tu nakonec:

Bůh, který se obrací.

Bůh má poslední slovo. „*Hospodin se dal pohnout k lítosti...*“ Ve svém rozhněvání se sice obrátil ke svému lidu zády, nyní se k němu ale opět navrácí, obrací k němu svůj obličej. Tento lid dostává opět novou šanci. Co bude dál? Jak se mu dál povede? Díky Bohu - s Ním to opět dál půjde. Mojžíšova modlitba přinesla své ovoce. Jeho přímlyvy Boží hněv odvrátily, lid je zachován. Hřích lidu byl pravdivě pojmenován. Bůh upustil od svého hněvu a obrátil se k lidu ve svém smíření. Příběh lidu putujícího pouští k zaslíbené zemi může pokračovat. Cesta tu nekončí. Lid a s ním jeho Bůh půjdou dále určenou cestou.

A my poznáváme, že tato cesta Božího lidu se týká také nás. Připomínáme si a odkazujeme se k tomu, že také s námi jde Bůh naším časem. Také naše cesta je všelijak drsná a hrbolatá, plná konfliktů, tak jako tomu bylo tehdy. Ale pokud budeme mluvit spolu navzájem a s Bohem, naším Otcem, budeme toužit po tom být ve všem poctiví a otevření, pak není nic ztraceno. Přestože se tolik podobáme těm lidem tenkrát, na úpatí hory Sinaj - víme, Bůh se nechá také dnes přemluvit, k odpuštění, milosrdenství, lásce vůči nám. A apoštol Jan - v poznání, že máme více než Mojžíše - k tomu dodá: „*Toto vám píšu, děti moje, abyste nehřešili. Avšak zhřeší-li kdo, máme u Otce přímlyvce, Ježíše Krista spravedlivého. On je smírnou obětí za naše hříchy, a nejen za naše, ale za hříchy celého světa*“ (1.Jan 2,1-2).

Amen.